

ביאורים

מידת האהבה מבטיחה את יציבותה ועקביותה של העבודה, שהרי אם בכל פעם שיאיים קושי להחליש אותנו בעבודה, נזכיר לעצמנו עבור מי מיעדת עבודה זו, תתעורר אהבתנו הפנימית כפי שראוי לגדולה שבאהבות. ואז נשוב אל העבודה שמיד תהפוך לחוויה, לעשייה מרגשת ובלתי נשכחת עבור אהוב לבנו, עשייה היוצאת מכל לבנו, שתיזכר היטב כנקודה משמעותית בחיינו. נתחבר לעבודתנו האישית, ונראה בה את מלוא ביטוי נפשנו ואת מקום הופעתם של חשובי רגשי לבבנו.

גם אם לא נצליח ליהנות מהעבודה ונסבול מהקשיים, הרי שאידיאליסט אמיתי, המלא אמונה בגאולת העולמים שיביא הוא הקטן בעמל כפיו, שוכח לגמרי את עצמו בלהט העשייה. זו טבעה של האהבה, היוצרת חיבור עמוק כל כך לאישיות או לרעיון, עד שהיא מביאה את המאוהב לשכוח את עצמו עבור אהבתו. כך שכח את עצמו יהונתן בן שאול מרוב אהבתו לדוד, מרוב הנאתו בראותו כל טובה שבאה לדוד וכל חיוך שעלה על פניו, מרוב הנאתו לשמוח בשמחתו ובהצלחתו.

אמנם מובן שעשייה בלתי פוסקת זו תגיע רק מתוך אהבה 'שאינה תלויה בדבר'. אהבה אינטרסנטית תלויה ומשתנה בהתאם לאינטרס (למשל תועלת או הגנה), כפי שבחורה האוהבת בחור בגלל שנעים לה איתו, בגלל שהוא מרשים אותה או בגלל מצב רוחו העלוי במפגשים שלה איתו, ואם אלו ייפסקו אהבתה תיעלם. לא כן אהבה שאינה תלויה בדבר, כאישה האוהבת את בעלה אהבת אמת, או כאהבת אם לילדיה, הרי זו אהבה נצחית, חזקה ואיתנה בכל מצב ובכל זמן.

הרחבות

• אהבה שאינה תלויה בדבר

כל אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר – בטלה אהבה. דברי רבי יוסף אלבו בפירוש המשנה מבוססים על הסברו של הרמב"ם: "שעור אלו הדברים, והוא פירושם, כך: כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל – בטל דבר ובטלה אהבה, ושאינה תלויה בדבר בטל – אינה בטלה לעולם. ואתה יודע שאלו הסיבות הגשמיות כולן – יבטלו ויסורו, ו(לכן) יתחייב סור המתחדש בסור סיבתו (תיפסק האהבה כאשר תסתלק הסיבה המביאה לאהבה). ולפיכך, אם היתה סיבת האהבה ענין אלוהי, והוא המדע האמיתי – הרי אותה האהבה אי אפשר סורה לעולם, הואיל וסיבתה מחויבת המציאות" [פירוש המשנה, אבות ה, טז]. אהבה שאינה תלויה בדבר היא אהבה שתוכן רוחני הוא המעורר אותה. וכיוון שהרוח היא נצחית, היא קיימת לעולם ואינה חולפת.

רבי ישעיה הורוויץ מביא רמז מהתורה לכך שרק אהבה הנובעת מערכים נצחיים סופה להתקיים: "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב" [בראשית כה, כח]. בכאן רמזו הא דתנן: "כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל הדבר בטלה האהבה" [אבות ה, טז], וכל שאינה תלויה בדבר האהבה מתקיימת. על כן יצחק שאהב את עשו בשביל ענייני עולם הזה, כתיב "ויאהב" – לשון עבר, כי כשלא הביא ציד בטלה האהבה. "רבקה אהבת את יעקב" בשביל עולם הבא הנצחי, אומר "אהבת", שאוהבת תמיד ולא פוסק. וזהו מוסר גדול שלא יאהב האדם ענייני עולם הזה באהבה רבה וחשיקה, אבל התורה והמצוות, "אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי" [תהלים קיט, צז] "של"ה, תולדות, דרך חיים תוכחת מוסר [מב].

אין להימנע מאהבת ה' בגלל חוק

ובעבור-זה, אף אם יגיע אל האדם טרח גדול בדרישתו האהבה וההשגה הזאת, לא בעבור-זה ימנע מלדבר אחריה, בהיותו משער התכלית הגדול המשג. וכל-שכן כי העובד מאהבה אין לו לחש לתועלת ולא לנזק יגיע לו בעבודתו, כי אין פונתו אלא לעשות רצון האהוב בלבד; ולא יחש לטרח או נזק יגיע לו, ובלבד שיגיע התועלת אל האהוב. הלא תראה יהונתן, כי באהבתו את דוד לא היה חושש להפסד המלוכה שהיה מפסיד בהיות דוד חי, כמו שאמר לו שאול [ש"א כ, לא]: "כי כל-הימים אשר בן-ישי חי על-האדמה לא תפון אתה ומלכותך"; אבל פונתו היתה להגיע התועלת אל דוד שהיה האהוב, ואף אם היה מזיק לעצמו.

אהבה שאינה תלויה בדבר

וזהו דרך האהבה הגמורה אשר מצד-האהוב בלבד. כי האהבה שהיא בעבור-התועלת אל האהוב, תדמה אל האהבה שיאהב האדם בהנמות בעבור-התועלת המגיע אליו מהן; והאהבה שהיא בעבור-השמירה מן הנזק, תדמה אל האהבה שיאהב האדם הפלבים, כי האדם יאהב הפלבים בעבור שמירתם אותו מהנזק, ואולם האהבה הגמורה היא אשר יאהב האדם את האהוב מצד-האהוב בלבד ואין בלבו תכלית אחר, רק לעשות רצון האהוב, כי לא יאהב את האהוב לסבה אחרת זולתו. לפי שהאהבה שהיא תלויה בסבה אחרת תשתנה ותפסק, כאמרם ז"ל [אבות פ"ה מט"ז]: כל אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר – בטלה אהבה. אבל האהבה שהיא תלויה באהוב בלבד מבלי סבה אחרת, תהיה קיימת כל זמן שהיה האהוב קיים. ולהיות הש"י קיים תמיד, תהיה האהבה אליו קיימת ובלתי-נפסקת.

